

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések ár sz a h á s szerint véletnek fel.

II. évfolyam.

91. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár nyolcban: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1913.

Vasárnap, április 20.

Az erők egyesítése.

Minden küzdés célja a győzelem, akár az egyén egymagában, akár egy kisebb csoport, akár pedig valamely politikai párt megy küzdelembe: ez csakis a győzelem reményével történik.

A legutolsó hónapok küzdelme nyugtja azt a bölcs tanítást, hogy az ellenzéknek, ha egyáltalában győzni akar, keresni kell az útját és módját az erők egyesítésének.

A munkapárti rombolás eredményeként hosszú hónapok óta általános tespedés ült meg az országot, amelyből kievickélni alig-alig tudunk. Megérthetetlen lanyhaság, alvással határos lengügdözöttség, munkátlanással határos kimerültség terpeszkedik szerteszét ama romok felett, melyek a nemzet kormányja által a nemzet élete ellen vívott harcban még nemzeti vagyonszerű megmaradtak. A régi magyar szokás ezuttal nem vált valóra s az egyik magyar által a másik magyar mellének szegzett dárda ez uttal nem váltotta ki a megfáradottból azt az energiát, melyet végső veszélyben, türelmünk tanúsága szerint mindenkor ki szokott váltani a nemzeti alkotmány-törvények ellen intézett hatalmi támadás. Miért mindez? Mert a gazdasági válsággal küzdő nemzet a maga anyagi nyomorúságában elvesztette a hitet önmagában s vezér embereiben egyaránt. Midőn a nemzet a szövetséget ellenzéki pártok élén állott néhány régi veretű ellenzéki emberen kívül más az országban a maga nemzeti érdekének védelmére sikra szállani nem lát, midőn az elmúlt politikai években tisztas nevet kivívott, habár mindenkor kormánypárti egyéniségeket egy az erkölcsi mérték jegyében fogant kormányzati rendszer csatlósainak tudja, nem is csoda, ha vesztett erővel s teljes energiátlanossággal nézi az ország mai helyzetét, melyből a hit erejét, az uralmát fenntartani kívánó rendszer szorongással s parlament testőrséggel szakította ki.

De ez így nem mehet tovább. Jönni kell valami nagy ellenzéki egybeforrásnak, valami diadalmas felszabadulást hozó nemzeti gondolatbani találkozásnak, valami új embernek, aki az elvesztett hitet mindnyájunk számára visszaszerezze. Hiszen szűnyűség még elképzelni is azt, hogy egy nemzet legértékesebb alkotmányjogi tetteit, egy nemzet hosszú évszázadokon át vérrel szerzett közjogi biztosítékait vakmerően széjjeltépni lehessen akként, hogy e dúló csapásokkal szemben csak a teljes politikai erőteltesség legyen az a menedék, hová önszűgyene elől menekülni kénytelen az ország apraja és naggya.

Csodákra már nem igen várhatunk. De ha Törökország sorsára nem akarunk jutni, minden erővel, ami tespedésünk alatt nyugszik, törekednünk kell afele a megváltó gondolat felé, mely hitet lesz képes bennünk fakasztani. Súlyos ez a mi reánk szakadt kimerültségünk, de minden agyonfárasztott értékünk veszte mellett is kell jönni vajaminek, mely a reánk kirojtott lidércelmot a nemzet szeréből elhessegeti.

Akár új partialakítás, akár új egyenység legyen az, aki a mai nehéz és teljesen összekavart politikai zűböltésből az országot kivessze, diadal jegyében csak úgy fogantatni lehet munkája, ha az embereiben az emberekbeni hitet feltudja az ország számára újra keltetni.

Addig, míg politikai elvek minérvütsége, politikai gondolatok keresztülvitéjének módzatai szerint választódtak el egymástól országunk vezérlő egyéniségei, még a legélesebb pártharcok idején sem volt veszélyben a nemzet erkölcsi tőkéje. De ma, midőn vezérlő egyéniségek a köztszűnyűség fogalmának parancsa kötelező-e a politikusra vagy sem, — akkor már erkölcsi életünk pusztulásának sirja előtt állunk. Ebben van a mai tespedés, a mai kétségbeesés csendjének minden oka s ez ok eltüntetésé, kiküszöbölése s vele az egész nemzet felébresztése csak úgy következhetik be, ha visszaadja valami, vagy valéki azt a

hitet, melyet a lélek egyéb értékes tulajdonságaival együtt az utolsó esztendő kiirtottak belőlünk.

A belga tömegsztrájk.

A belgiumi szociáldemokrata párt husvéti kongresszusa proklamálta a tömegsztrájkot és április 14-ikét jelölte meg a sztrájk kitörésének napjává. Ezen a naopn meg is kezdődött az újkor legnagyobb és legérdekesebb munkásmozgalma. Az ideérkező távirati jelentésekből ezideig csak nagyon hiányos képet kapunk a tömegsztrájk nagyságáról és méreteiről. A jelentések, amelyek naggyobbirészt félhivatalos forrásból fakadnak, szemellátható módon jeszállítani igyekeznek a tüntetés jelentőségét. Utalnak arra, hogy Belgium mérsfél millió munkásai közül mindössze 116.000 tartozik a szociálista érzelmi munkásszervezetekhez, viszont a klerikális munkásszervezetek 80.000 munkása a szociálisták mozgalmát teljesen paralizálni képes. Jelentik, hogy úgy Brüsszel, mint a klűső városok képe alig változott a sztrájk következtében. Azu teák és üzletek forgalma semmi főnnakadást nem mutat. A sztrájkoló munkások száma csekély és az egész mozgalom előrejelhetőleg gyors kudarccal fog végződni.

Szociálista forrásból érkező jelentések viszont a sztrájk nagy méreteiről, rohamos terjedéséről, hosszú, szivós küzdelmet és a munkások biztos győzelmét jelentik. Szinte egészen biztosra lehet venni, hogy a jelentések mindkét oldalon erősen egyoldalúak és inkább a politikai érdeket tartják szem előtt, mint az igazságot. Ma még lehetetlen tiszta képet alkotni a mozgalom méreteiről és kiltásairól.

Annyit azonban ezektől a hírektől függetlenül is meg lehet állapítani, hogy a tömeges

Gazdák figyelmébe! **Eredeti amerikai Johnston aratógép** **automobil rudherdó taligával** csakis az, mely kizárólag **Ráhrer Sándornál kapható** Debreczenben **Piac-utca 43. (Dréher mellett).** **Bácher — Melichár gépgyárak fióktelepén** (Debreczen és környékén csakis ez a gyártmány van használatban.)

Bikszádi gyógyfürdő

(Szatmár megyében) Vasuti állomás, posta, távirás, telefon, gyógytár helyben. Prospektust, vizről árjegyzéket kívánatra küld a fürdőigazgatóság.

Megnyitás május hó 15-én.

Meleg ásványviz-fürdők, szénsavas fürdő, hidegviz gyógyintézet, dr Bulting-féle Inhaláció, 160 kényelmes berendezett szoba, vízvezeték, acetilen világítás.

Elő és utó évadban, az állandó tartózkodónál 30% engedmény!

1. Csaladzsa és Bulair körüli az ellenségeskedés április 23-ig szünetel.

2. Ha a béketárgyalás ez időpontig nem nyerne befejezést, a fegyverszünet ideje közös megállapodással meghosszabbítható.

3. Mind a két fél bizottságot küld ki a két hadsereg között való semleges zóna kijelölésére.

4. Ha az ellenségeskedések folytatását határoztnak el, a felek negyvennyolc órával előbb értesítik egymást erről. A negyvennyolc óra annak a napnak esti nyolc órájától számítandó, a melyen az értesítés megtörtént.

5. A fegyverszünet alatt az ottomán flotta a bolgár hadsereg élelmezését a szároszi öböl és a Fekete-tenger partja között nem fogja megakadályozni.

Skutar' ostroma.

Cattaróból jelentik: A montenegróiak lázasan folytatják előkészületeiket a Bardanjol és Bricica ellen való általános rohamra. Bojovics tábornok a szerb és montenegrói csapatokat össze-vissza keverte és szerb tisztek parancsnoksága alá helyezte és a montenegrói tüzéség is szerb tüzéség kezében van. Tegnap reggel megszűnt a tíz nap óta tartó esőzés és havazás a Kirj és Bojana folyók áradása. Ez volt az egyetlen oka annak, hogy az ostromlók nem folytatták hadműveleteiket. Az időjárás ma nagyon szép és ha így marad, akkor ma vagy holnap megteszik az előkészületeket az általános rohamra. A montenegróiak nem törődnek a nemzetközi flottával és meg vannak róla győződve, hogy a hajók már csak azért sem szállíthatnak partra csapatokat, mert Oroszország ezt nem engedi meg. Éjjelnappals zéllitanak hadiszert a különböző táborokba, amelyeket az utóbbi napokban egyetlen katonának sem volt szabad elhagynia. Montenegróban általános az a meggyőződés, hogy Skutarinak feltétlenül el kell esni.

A hatalmak és Montenegró.

Monasztirból jelentik: Hir szerint a gacói, bjeleki és trebinjei kerületi előjérségokat szőlítették, intézkedjenek haladéktalanul, hogy a határrendőrség szigorubban járjon el Montenegró ellen és különösen azt akadályozza meg, hogy a blokádtartama alatt Hercegovinából szállítsanak élelmiszert Montenegróba.

Svéd herceg az albán trónon.

A «Berliner Morgenpost» kopenhágai levelezője megbízható helyen úgy értesült, hogy Albánia trónját Károly Vilmos svéd hercegnek ajánlották fel, miután Harold dán herceg a jelölést visszautasította. Károly Vilmos herceg késznek nyilatkozott az albán trón elfoglalására. A herceg Gusztáv svéd királynak második fia, huszonnyolc éves és egy orosz nagyhercegnő a felesége.

Mévjegyek

1 óra alatt készülnek Horovitz Zsigmond nyomdájában Darabos-utca 7.

„APOLLO“ mozgó színház

Piac- és Miklós-u. sarok. Igazgató: Deési Alfréd. Folytonos bemenet. Telefon 762.

Slager műsor 2 és félóra előadás
Szenzációs újdonságok!

A trónkövetelő.
(Királyok nem szerethetnek.)

Katonai dráma 3 felv.

A hallgatás hatalma.

Amerikai színmű 2 felv.

Pathé hirodó, ak'ualis.

Több vígjáték, bohózat és természeti kép.
Trafik jegyek érvényesek!

Színház.

Heti műsor:

Szombaton: Lakások, bohózat. A) bérlet.

Vasárnap délután: Leányvásár, operett.

Este: A cigányprimás, operett. Kis bérlet.

Április 21. «Artatlan Zsuzsi».

Április 22. «Leányvásár».

Április 23., 24., 25. «Róza néni».

Április 26. «A cigányprimás».

Április 27. «Róza néni».

Április 28., 29. «A cigányprimás».

Április 30. Május 1., 2. «Királyok».

Május 4. A Zilahy-pár bucsuja.

Május 6., 7., 8. «A telefon».

Május 9. Borbély Lili bucsuja.

Május 10., 11., 12., 13. 14. «Aranyeső».

Május 15. Kassay Károly bucsuja.

Május 16., 17., 18. Király Ernő és Solti

Hermin vendégjátéka.

— A színházszervezős megkötése. Ma délután 12 órat kezdettel a városi tanács a nyilvánosság kizárásával bizalmas ülést tartott, a melyen a színház bérbeadása ügyében a szervezős pontozatait tárgyalták le Beöthy László jelenlétében, amelyet értesülésünk szerint alá is írtak. A tanácsülés csak két óra után ért véget.

Modern és a legjobb

VILLAMOS

berendezések

rendelje meg

Földvári-nál

üzleti telefon 168 — gyári telefon 816.

Tanuló felvétetik.

Borbély Lili ruhái.

A könnyelmű városi tanács.

Csaknem mindenki hallott már arról a kis kelemetjenségről, amely miatt a nagy sikert aratott «Cigányprimás» című operette bemutatását majd hogy elkezdett halasztani. És ez — amint ismeretes — Borbély Lilinek, a debreczeni színház általános kedvelt primadonnájának ruhái miatt történt volna meg, amely éppen az utolsó pillanatban érkezett meg Budapestről — 600 korona utánvétellel. A darabnak utolsó pillanatban való lemondása természetesen óriási anyagi károkat okozott volna a színháznak és így, miután a művésznek éppen nem volt 600 koronája, a tanácsnak kellett ezt postán kifizetni a népszerű primadonna helyett. Így lehetett csak megtartani az előadást, amely — amint általános tudva is van — nagy sikert aratott úgy erkölcsileg, mint anyagilag, megintve a színházat pár estére a deficitől.

Tehát az előadást megtartották, az fényesen sikerült, sőt újból és újból játszák a «Cigányprimást», amely estéről-estére telt házat vonz a színházba és sikereket hoz a szereplőknek, különösen pedig Borbély Lilinek, aki a bemutatás előadástól kezdve 600 koronával tartozik a nemes város tanácsának.

És éppen itt a baj. Éppen ezért tartjuk kötelességünknek újból foglalkozni ezzel az egy hét előtt történt eseménnyel, amely a közönség szemében talán idejét multa is egy kissé. Pedig valójában nem így áll a dolog, mert Borbély Lili nem szerződéses tagja többé a debreczeni városi színháznak és így bármely pillanatban megtagadhatja a föllépést, mi pedig 600 korona kért jelentene a városnak.

Az ellen, hogy Borbély Lili, a debreczeni színház szerződéses tagja tartozik, vagy tartozna a városnak, semmi kifogásunk nincs, mert hiszen a szerződés fegyver az adós ellenében, akit a szerződés megszegéséért az Országos Színházezügyesület vonna felelősségre. De az ellen, hogy egy állandó vendég, kinek ellenében semmi fegyver nincs a város kezében, — tartozhassék a városnak és éppen ilyen magas összeggel, arra számítva, hogy majd a föllépési díjából levonható lesz ez áprilisban és májusban: ez ellen tiltakozni kell a város minden polgárának.

Mi is tiltakozunk, egyben azonban csodálkozunkat kell kifejeznünk afelől, hogy a város vezetősége, amely pedig a legnagyobb óvatosságot szokta gyakorolni az ilyen esetek alkalmával, bejtemhetett ilyen nagyon is kétes üzletbe.

Nem akarjuk Borbély Lilit megvédeni azzal hogy talán nem akar föllépni, vagy gondolkozna ilyesmírói, csak éppen figyelmeztetni a város nemes vezéreit arra, hogy egy esetleg kitérhető primadonna-héboru, kisebb sértés és az eg tudja mi egyéb nagyon könnyen a föllépés megtagadását idézhették elő, ami pedig 600 koronára veszteséget jelentene annak a nemes vá-

Reggelizés előtt félpohár

Schmidhauer-féle

Használata valódi áldás gyomortajosoknak, szék-szorulásban szenvedőknek.

Raphaél Debreczen és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben. Kis üveg 40 fill. Nagy üveg 60 fill.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

rjrosnak, amelynek tanácsa pár hét előtt oly vidám hangulatban vette tudomásul a «szinigazgató ur» bejelentése nyomán, hogy Borbély Lili ezentul már csak mint állandó vendég fog szerepelni a színházban. Még meg is okolta a főügyész ur, hogy miért tette ez ta Lili... Gondolkozzon csak rajta a nemes tanács, eszébe fog jutni s akkor rágondolhat arra is, hogy amit az ő beleegyezésükkel megteft méssal, könnyen — minden beleegyezés nélkül — megteheti a vércsall is.

Részegen a halálba.

A koldus tragédiája.

Messze az emberi létsadatamtól, a bor-gözös korcsmák, kicsiny lebuajok és éjjeli mujátó-helyek szomorú világában élte napjait már évek óta Novák István hosszupályii lakos, napszémos. Régen még tisztességes munkás volt, aki két keze szorgalmas munkájával kereste meg családjának a mindennapi kenyeret, de egyszer hatalmába kerítette az alkohol, amely aztán az őta fogvatarította.

Koldulásból tengette azóta nyomorult életét, pálinkára áldozva azt, ami kevés pénze főjslegként megmaradt. Ott éldegélt az utszéli kis korcsmákban, ahonnan mindig tovább ment eggyel, ha megunták. A legutóbb is így tett, de előbb bucsuzásul még ivott egy keveset. És amint ment az utak mentén, az alkoholtól mindjobban nehezülő feje egyszerre belerántotta az utszéli pocsolgyával telt árokba, amelyben aztán halálát is lelte.

A tragikus esetről monostorpályii tudósítónk a következőket jelenti:

Máté István hosszupályii lakos már rég idők óta koldulásból tengeti életét, határról-határra járva. A mina paz egyik kú utszéli korcsma-ban bepálinkázott egy kicsit és így indult el Monostorpályii felé. Amint annak határába ért, az alkoholtól ejszédült és bejeesett az utmenti pocsolgyába, melyben aztán meg is fuladt. Az arrajárók csak ma találták meg holttestét, melyet beszéllitottak a községbe. Az eljáróság pedig távirati uton tudatta az ügyet a debreczeni kir.ú gyűszséggel, mely a temetési engedélyt — minthogy bűncselekmény ekkövetése kizárt dolog — megadta.

A szerelmes kis varróleány.

Egy hét alatt háromszor akart meghalni.

Varga Katicáról, egy váradvelencei kis varróleányról szól a szomorú törtéje. Varga Katicza szerelmes volt, halálisan szerelmes egy borbélyegédbe, aki az elmúlt héten minden bucsuzás nélkül elhagyta Nagyváradot s meg csak egy utolsó üdvözlöt sem küldött a szörnyen szerelmessivű kis varróleány felé.

A hűtlen lovag távozás avégképpen elke-seritette Varga Katiczát és belopta lelkébe a halál gondolatát.

A mult héten, szerda este gyufaoldatot ivott a szerelmes leány, de mivel a svéd gyufa nem alkalmas az emberi élet kioltására, Varga Katicza pedig azt itta s így megmenekült a haláltól. Mikor látta, hogy nem használt szerelmének a gyufaoldat, péntek délután fel akarta magát akasztani. Nyoiéves kis leánytestvére azonban mindig nyonfában volt és mikor meglátta, hogy Katicza mire készül, figyelmeztette szüleit, akik azóta a leggondosabban őrizték a halálaszani leányt. Tegnap este azonban félnyolckor, mialatt anyja távo volt a háziól, zsiros szódát oldott fel egy pohárban és a maró folyadékot felhajtotta. Mikor anyja hazaérkezett, kinosan hőrögve fet-rengett a szoba padozatán.

Az esetről mindjárt értesítették a mentőket, akik beszéllitották a szerencsétlen kis varróleányt a közkórházba, ahonnan pár nap mulva gyógyultán kiszabadul.

HIREK.

— **Vasárnap istentiszteletek.** Vasárnap a református templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: A Nagyttemplomban prédikál Seres Zoltán hittanhallgató, a Kistemplomban Kozsváry Mihály segéd-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Király Sándor hittanhallgató, az Ispótlly-templomban: Papp Árpád hittanhallgató; a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a Csapókerti imaházban Kovács János vallásoktató lelkész, a Homok-kerti imaházban Boér Károly vallásoktató lelkész. Vasárnap délután 5 órakor a főiskolai oratóriumban vallésos estély lesz.

— **Számonekérészi ülés.** Debreczen város számonekérésziének bizottsága a mai napon Kovács József polgármester elnökle alatt ülést tartott, melyen az egyes hivatalok hivatali ügyforgalméről és hivatali tevékenységéről számoltak be a hivatalfőnökök. Az elnök polgármester a bejelentéseket tudomásul vette.

— **Hymen.** Deseő Kálmán dr. m. kir. el-lamvasuti üzletvezetési főtisztviselő leányát, Irénkét eljegyezte Trankovszky Béla tengerész-liszt Szabadkán. Deseő Kálmán dr. hosszú évek-en keresztül közkezdvelt tagja volt Debreczen társadalmának.

— **Rázzátok, rázzátok...** Ez is csak Debreczenben történelhet, mert méstut a rendőrség szigoruan megbüntetné azt, aki a portörő ruhát a járó-kelő közönség nyakába rázza. Tessék csak végigsétálni az utcákon, hamarosan tapasztalni fogjuk, hogy a házak ablakaiból egymásután rázzák reánk a portörő rongyokat, sőt a szobaleányok egy része, talán szándékosan, kilesi az alkalmat, mikor az ablak elé érünk és akkor rázza nyakunkba a poros ruhát. Sőt még tovább mennek; sok helyen még a hamutartékból is az ablakon öntik ki a hamut, gyufaszálakat és szivarvégéket. Felhivjuk a rendőrség figyelmét és kérjük a nagyközönség érdekeben, hogy közeget szigoruan utasítsa, miszerinta zokat, akik a portörőket az ablakon rázzák ki, jelentsék fel és a kapitányság jókora büntetést szózzon az illetőre, hogy tőre elmenjen a kedve az ilyen kihágás ismétlésétől.

Quo Vadis

Sienkiewicz világhírű regénye

hétfőtől, f. hé 21-ikétől
kezdődőleg egy hétig az

APOLLO

mozgóban

kerül bemutatásra. — A „Quo Vadis“ 1913. évi felvétele valóságos világcsoda. A jelenkor egyetlen művészeti ága sem produkált még ily nagy-szerűen káprázatos fényt, megdöbbentő realizmust és tökéletes művészetet.

A Quo Vadis

egy teljes előadást tölt be.

Óriási méretek! Csodás kiállítás! Több ezer szereplő. — A felvétel egy millió lírába került.

Előadások kezdete
6 és 9 órakor.

Mérsékeltén felémelt helyárak!
3 órás előadás!

— **Eljegyzések.** Az állami anyakönyvi hivatalnál az elmúlt hét folyamán a következő eljegyzéseket jelentették be: Molnár Lajos—Benke Mária, Vántora József—Székely Juliánna, Sarkad József—Szénási Erzsébet, Besenyei Zsigmond—Cseke Eszter, Prunyi Miklós—Tóth Karolin, Varga Imre—Faragó Eszter, Gajdos János—Mosolygó Veronika, Deák István—Uzonyi Juliánna, Csibi Antal—Kozempel Erzsébet, Székely János—Mertl Juliánna, Kanda Balázs—Kalamen Juliánna, Varjas János—Böszörményi Eszter, Bucsik József—Szeghő Iren, Foma János—Paizs Rozália, Papp Gyula—Kunén Gizella, Tamcsán Demeter—Miklé Flóra, Kiss István—Bába Teréz, Györki István—Bégheri Erzsébet, Szilágyi József—Simon Mária, Nagy Sándor—Szilágyi Eszter, Kiss Bálint—Polgári Juliánna, Házelmayer Gyula—Viósz Irén.

— **Nem lesz bábásztrájk Bőszörményben.** Eggyik székesfővárosi lapban olvassuk a következőket: «Vagy haivan szülésznő működik Hajduböszörmény városában, akik elhatározták, hogy ha a megyei szabályzatban emelt díjakkal nem emelik, sztrájkba lépnek. E célból szervezkednek és maguk körében aláírásokat gyűjtenek. Arra hivatkoznak, hogy minden téren emelték a fizetéseket, az érákat, az orvosok díjait is többszörösen emelték, csak ők kapják a közönségtől a szülés eseteknél a szokásos régi díjakat. A havonta műszervizsgálatot végző városi főorvosnak a szülésznők elmondották szándékaikat s így pántant ki a titok.» — Mi ebben az ügyben kérdést intéztünk Hajduböszörmény rendőrkapitányi hivatalához, a honnan telefon útján arról értesítettek bennünket, hogy az egész hurból egy szó sem igaz, pedig ha volna valami a dologban, úgy legelőbb is a rendőrségnek kellene arról tudomást szerezni. Így tehát nyugodtan lehetnek a böszörményi asszonyok, mert hát nem lesz bábásztrájk Bőszörményben!

— **Becsapott kereskedő.** Saltzer Péter Csapó utca 19. szám alatt lakó kereskedő panaszt emelt G. L. ügynök ellen, aki az alatt az ürügy alatt, hogy olcsó köszönetet szerez neki, tőle 4 koronát kicsalt, de sem szentet nem kapott, sem a pénzt nem adta vissza az ügynök.

— **Házasságkötések.** Az anyakönyvi hivatalnál az elmúlt hét folyamán a következő házasságok kötettek: Mendelsohn Mandel izr.—Moskovits Rifke izr., Szász Oszkár izr.—Klein Anna izr., Junger Dezső rkath.—Tóth Erzsébet gkath., Sörös Imre ref.—Csorvási Juliánna ref., Klein Salamon izr.—Knez Rozália rkath., Pusztai Lajos ref.—Sörös Zsófia ref., Georgijevits Konstantin gkel.—Kövér Mária ref., Kovács Frigyes rkath.—Bihari Róza ref., Nagy Károly ref.—Mészáros Amália ref., Szendrei János ref.—Nagy Zsuzsanna ref., Balogh József ref.—Szilágyi Eszter ref.

— **Gyengeelméjűek, gyengelehetőségük felvétele.** A borosjenői (Aradm.) gyógypedagógiai nevelő és foglalkoztató állami intézetben az 1913—14. tanévtől több gyengeelméjű és gyengelehetőségű növendék vétetik fel. Szegénysorsuak ingyenes elhelyezést nyernek. Tájékoztatót ingyen küld az intézet igazgatója: Csapó Gy.

— **Kedvezményes utazás a Tavasz Vására.** A budapesti keresk. és iparkamara által Budapesten, május hó 7—13. napokon rendezendő Tavasz Vésár, mint a magyar ipar min tabemutató vására különösen kedvező alkalmat a beszerzési források iránt érdeklő kereskedők tájékozására és az iparosok okulására. Különösen ajánlatos tehát annak megtekintése. — Hogy ezt megkönnyítsük, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter engedélyével kedvezményes vas uti jegyváltásra jogosító igazolványokat adunk ki. melyekkel a II-ik osztályban IIIad osztályu egész jeggyel lehet utazni. Ily igazolványokat igénylők jelentsek be ezt torlódás elkerülése végett sürgősen a debreczeni keresk. és iparkamaránál, küldjék be a jegyutalvány illeték és bélyegdíj 25 filléres költségét és az utalványt névre kiállítva kieszakozli a kamara részükre. Figyelembe ajánlja a kamara, hogy a visszautazásra az igazolvány csak egy érvényes ha a Tavasz Vésár jrodájában a vásár tarama alatt (Városi Iparcsarnokban) bélyegzeleik.

— **Sok a csavargó.** Egy idő óta sok csavargó bolyong Debreczen utcáin. Ezek a züllött alakok bemennek a lakásokba és kéregetnek s ha éppen senkit sem találnak az előszobában, hamarosan leemelik onnan a kabátokat és azzal szépen tovább állanak. Jó volna ha a rendőrség éber figyelenmel kísérné ezeket a veszedelmes alakokat, akik éjjandóan veszélyeztetik a lakásokat.

— **Mit szabad a cselédkönyvbe beírni?** Érdekes elvi jelentőségű határozatot hozott a főváros közigazgatási bizottsága. Egy szegény cseléd panaszával foglalkoztak a főváros urai, akiknek ama fontos dologban kellett határozniok, vajjon szabad-e a cselédkönyvbe beírni azt a passzust, hogy: «nem tud főzni.» Mert ez a sérelem esett meg egy szakácsnőn, akit urője ezzel a megokolással bocsájtott el szolgálatából. A szakácsnő a minősítés törlesztését kérelmezte, de a második kerületi rendőrkapitányságon a cselédet kérelmével elutasították, mert urője a másik szolgálóval igazolta, hogy a szakácsnő nem tud főzni és rosszul takarított. Ezt az ítéletet a szakácsnő megfellebbezte s a főváros közigazgatási bizottságának ülésén a határozatot megváltoztatták. A cseléd kérelmének helyt adtak s a könyvbe beírni megjegyzéseknek hivatalból való törlesztését elrendelték, erre pedig az elsőfokon eljáró hatóságot utasította a közigazgatási bizottság. Az érdekes határozat indokolásában a közigazgatási bizottság kimondotta, hogy a cselédkönyv 75. §-a értelmében a cselédkönyv egyes rovatai töltendők ki a gazda által lekiismeretesen és az igazságnak megfelelően. A rovatokban sem az a kérdés, hogy tud-e a cseléd főzni, sem az hogy tud-e takarítani, elő nem fordul s így a bejegyzések a rovatoknak meg nem felelők. A cselédkönyv rovatai hűségéről, ügyességről, szorgalmról és erkölcsiségről tartalmaznak kérdéseket. Ezek általánosságban teszik fel a kérdéseket, ezekre általánosságban kell felelni. — Mésrészt teljesen egyéni felfogás dolga, hogy valaki megvan-e elégedve a cseléd főzésével és takarításával, vagy sem? Végül tekintetbe kellett venni azon körülményt is, hogy a cseléd az esetben, ha a beírt minősítések bennhagyatnának, nem kapna helyet s így megélhetése lenne veszélyeztetve.

— **Nemcsak a gazdagok kiváltsága a fürdőzés!** Minden embernek, aki egész éven át robotol, joga van néhány héten át pihenni, reünás, kőszvényes vagy egyéb baját gyógyítani és szabadságát jó levegőn es szép vidéken eltölteni. Ezi a jogot úgy az állam, mint a legelőbb magánvállalat cüsméri mikor hivatalnoknak néhány heti szabadságot ad. Csak az a baj, hogy az utazás és a más helyen való tartózkodás többlet költségét nem sok ember bírja. E bajon eredményesen segít Tüencsenteplicz fürdőigazgatósága azáltal, hogy a tavaszi és az őszi hónapokban, vagyis a fődény 10 hetét kivéve az egész évben minden hivatalnoknak és ehhez hasonló foglalkozásnak napi csekély nyolc koronát teljes pensiót és gyógyfürdőt, vagy iszapkezelést ad külön szobával és uri ellátással. Igen olcsón a mai drágaság mellett még ottinon sem eíhet az ember.

— **Külső használatra.** Testrészek fájdalmait, csuzos és kőszvényes bajok és mindennemű gyuladások a „Moll-féle sóborszesz”-szel gyógyíthatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára kor. 2.— Szétküldés naponként utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs és kir. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **A «Vasárnapi Ujság»** április 20-iki száma nagyon érdekes képekkel közöl Európá ma legtöbbet emlegetett helyéről: arról a tengerpartról, amelyet a nagyhatárak bjokéd alá vettek. A löbbi képek is érdekes aktualitásokat mutatnak be: az éprilisi hóvihart, a fümei vonatkatasztrófát, Dijnápolyról, egy nevezetes pozsonyi házról, Rafael most felfedezett perugiai képéről, König Gyula temetéséről, stb. Szépirodalmi olvasmányok: a most elhunyt Koronghy Dénes utolsó novelléja, Szabados E. műfordítása, Kvassay Ede regénye, Schöpfung Aladár színházi cikke, egy érdekes francia regény. Egyéb közlemények: a Deák-párt vendéglőnyve, egy vagyont érő budapesti bélyeggyűjteményből, új haditalélmány s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A «Vasárnapi Ujság» előfizetési ára negyedévre 3t korona, a «Világkrónika»-val együtt hat korona. Megrendelhető a «Vasárnapi Ujság» kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanítt megrendelhető a «Képes Néplap», a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

— **Halálozások.** A debreczeni anyakönyvi hivatalnál az elmúlt hét folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Horváth Katalin 45 éves, Patkó Imre 47 éves, Szilágyi Ferencz 16 hónapos, Mihály István 58 éves, Tibai Margit 14 éves, Orosz István 48 éves, Fazekas Juliánna 18 hónapos, Javellák Gyula 14 hónapos, özv. Strobach Vinczéné 76 éves, özv. Vas Károlyné 63 éves, Nagy Pálné 52 éves, Molnar Gábor 21 éves, Farkas Ferencz 9 hónapos, Vona Ilona 2 éves, Meggyaszya Mihály 60 éves, Imre László 3 éves, Dankó Mária 3 éves, Forgács Sándor 82 éves, Husztin József 4 éves, Gevrik Katalin 7 napos, Kerékgyártó Vilma 7 éves, Rusin Gyula 3 éves, Nagy József 58 éves, Kovács Róza 3 éves, özv. Szabó Józsefné 78 éves, Szabó Miklós 27 éves, Bihari Erzsébet 5 napos, Pélfi Margit 5 hónapos, Nagy Mihály 16 éves, Rejder Mária Katalin 13 éves, özv. Velicskényics Lászlóné 56 éves.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyfürdő

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, kőszvénynél, ezukorbetegségnél, vese- és húrtós bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes ásványvíz. — Kapható szivárványos csomagolásban és gyógykezeléshez SCHULTHEIS ÁGOST Szege-Lipóci Salvator-fürdő-Vállalat, Szeged, V. Rudolf-utcai 8.

Makulatur papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban:
Darabos utca 7. sz.

CSARNOK

Egy szív története.

Regény.

Irtá: F. H. Budnett.

31.

De azért Polly mégse tudott haragudni Cicelyre, ha kicsit boszankodott is rá, mégis elragadta, akárhányszor emlegette is Gastont.

E látogatás után mi sem természetesebb, mint hogy a két leány testi-lelki jóbarátokká lettek: szinte naponta meglátogatták egymást. És Polly igen okosan rendezte el a látogatásait. Mindig tudta, mikor jön a kapitány haza és ha véletlenül találkozott is Framleighel, bár olyankor volt, mikor maga hazaindulóban lefelé haladt a lépcsőn, a kapitány hazajövet fölfelé. De ez is csak ritkán esett meg; olyankor, ha a kapitány véletlenül előbb jött haza, mint egyébkor.

Cicely hiába biztatta Pollyt, hogy maradjon még. Jack bácsi teája és a színház voltak a kifogások, melyek mindig hatottak. — Hígyje el, nem sürget engem senki és semmi, hogy hazaiessék, — mondta Teddyhez, amikor egyszer Framleighéktől hazakísérte. — De nem, jobb ha úgy maradjunk, amint vagyunk. Se ellenségek, Se jóbarátok!

De a sors másképp határozott.

Bármily hidegnek mondták is Framleigh kapitányt a barátai, a valóságban nem volt hideg természetű. Izzó tűz lakozott a leike mélyén és Pollynak volt meg az az ereje, hogy a lángokat kipattantsa. Codálatos, mennyire hevítette Gastont e leány dacos közönye. Néha igazán vad lett, ha arra

gondolt, milyen okosan tud e leány előle kitérni.

— Azt hiszi tán ez a Pemberton kisasszony, hogy majd feltolakszom neki? — mondta Cicelyhez. — No, attól ugyan ne féljen!

Folytatjuk.

A szerkesztésért felelős: a lapfőigazgató.

Legjobb szépitőszor! Hölgyek részére nélkülözhetetlen!

Óvakodjunk az utánzatoktól! Törv. védve.

Esodás, gyors és biztos hatásu.

A NŐI SZÉPSÉG

elérésére tökéletesítésére és föntartására legkittinőbb és legbiztosabb a vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan, minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerekkereskedésben kapható

Földes-féle

MARGIT CRÉME SZAPPAN

Ezen világhírű arckenőse eltávolítja szeplőt, májfoltot, pattanást, mi eszert és más minden bőrbajt, sőt ráncokat, himlőhelyeket is, az arcot fehérre, simává és üdőbbé varázsolja. **Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 kor.** Margit hölgypor (3 féle színben) 1-20 kor. Margit szappan 70 f. Margit foggép (Zahnpaste) 1. korona, Margit arcvíz 1 korona. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő.

PÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD.

Főraktár Debreczenben: Balázs Ödön, Jóna és Jóna drög. Kubek Sándor, Mihalovros Jenő, Mauerer Alfréd, Tóth Béla, Baróc Zsigmond [Hajdusaboszó] Brossy Gábor gyógyszerész Hajduböszörmény.

NYITT-TÉR

Serravalló's

Vasas Rina-bor.

Kitüntette 1906. évi bécsi Hyegenikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel.

Erősítő-szer gyengékedők lábadozók és vármegény betegeknek. Étvágygerjesztő idegerősítő és vérjavító-szer.

7000-nél több orvosi ajánlat.

Kiváló íz.

J. SERRAVALLÓ cs. kir. udvari szállító Trieszt-Barkola.

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 L. üvegekben 2-60 Korona 1 L. üvegekben 4-80 K.

Igen jó eredményt alkalmazták

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER SAVANYUVÍZ

A legújabb magdolagózáknál, a szőlő és bürök aprításával, 100-100 méterhártya-gyulladáskor.

Magyaráza t

arról, hogymiért éppen a SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPANNAL lehet a következő mosási eljárásnál a legjobb eredményt elérni:

1. A SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN az összes szappanok között a legjobb.
2. Kiadósága folytán a legolcsóbb és egyúttal.
4. Tisztavoltáért 125,000 koronával szavatolnak.
4. Rendkívül enyhe és konzerválja a szöveteket.
5. Mert ezen szappan maga is könnyen oldódik, tehát a szennyet is könnyen feloldja.
6. Hidegvízben is nagyszerűen lehet vele mosni és meggátolja a szövetek szétesését és összemelését.
7. A SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPANNAL való egyszeri átsimítás megfelel más szappannal való 3-4-szeri átsimításnak.
8. A SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN használata által időt, fáradságot és pénzt takaríthatunk meg.
9. Fehériti a ruhát és feleslegessé teszi a napon való fehéritést.
10. Készítési módja egészen különleges és erre a célra csakis a legjobb nyersanyagok használhatnak fel.
11. Gyártásánál évtizedek tapasztalatait használják fel.
12. Ezen szappan tökéletesítésén folytonosan dolgoznak és e célból minden találmányt felhasználnak.

Mindaz az ASSZONYDICSÉRET, mosókvonatra is érvényes.

Hirdetmény!

Aki pénz, időt és fáradságot akar megtakarítani, kövesse ezen mosási eljárást:

A ruha beáztatása. Csak annyi vizet veszünk, hogy az egész ruhát éppen ellepje és vízbe annyi „ASSZONYDICSÉRET“ mosókvonatot teszünk, hogy a felkavarásnál habozzék s azután a ruhát ejjen át áztatjuk.

A tulajdonképpeni mosás azu-

tán csak nagyon kevés fáradsággal fog járni, ha a SCHICHT-SZAPPAN, SZARVAS védiagyút használunk. Mert minden tisztalanságot már feloldott az „ASSZONYDICSÉRET“ mosókvonatot és most már csak az szükséges, hogy ezen feloldott szenny a SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN habja által leköttessek. Minden fáradságos dörzsölés és zörmpölés elkerülendő; a ruhába erősen beleevődött foltokat úgy távolítjuk el, hogy a ruhát a foltok helyét minkét oldalán SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPANNAL bekenjük és azután összegöngyölve, egy órahosszáig állni hagyjuk. Ilyen módon minden szennyet könnyen lehet kimosni.

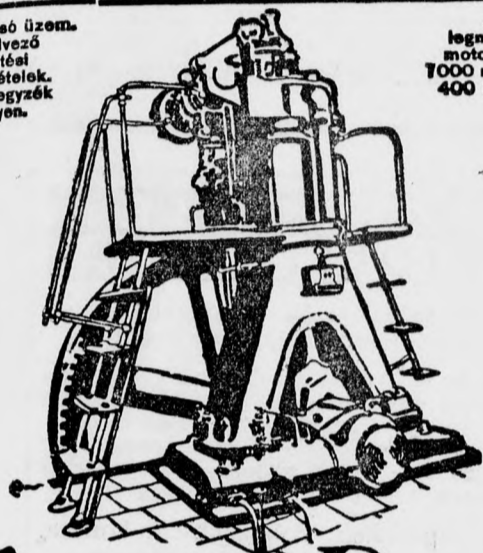
Ha a vízbe, amelyben a ruhát főzzük, kevés SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPANT vagy „ASSZONYDICSÉRET“ mosókvonatot teszünk, az nagyon célszerű. Igeu fontos, hogy a ruhát bőséges vízben többször gondosan kiöblítsük, a míg az összes, a SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN által feloldott szennyrészek el vannak távolítva és az öblítővíz teljesen tiszta marad.

Eladó

Uri lak és üres telek.

Egy szép uri lak, gyönyörű parkkal és beültetett szőlővel, továbbá egy kisebb lakház, nagyobb terjedelmű szőlővel és egy beépítésre kiválóan alkalmas szőlő-épület eladó a Vénkertben. — Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban.

Olasz üzem. Kedvező fizetési feltételek. Árjegyzék ingyen.

A világ legnagyobb motorgyára. 1000 munkás 400 hivatalnok.

Eredeti BENZ MOTOROK

Diesel-Motoren, Schwabach-Benz.

Minden gazdasági és ipari célra.

Benz Magyar Automobil- és Motorgyár Rt.

Budapest, Központ: V., Dorottya-u. 9. sz. Gyár: VII., Új-utca 31. szám. Telefonszámok: 168-79. és 29-24.

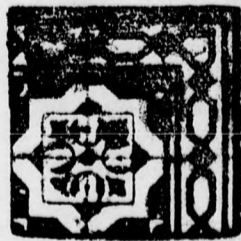
Ifj. WALLA JÓZSEF

mozaik-, cementár- és műkőgyára, építési anyagok raktára.

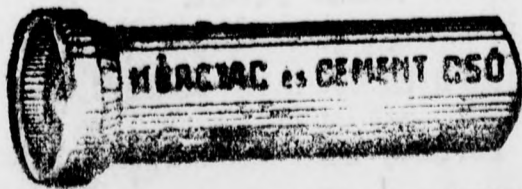
Padló, falburkolás és betonépítkezési vállalat.

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 15.

Telefon száma: 78-36.

Márványmozaik-lapok, mintázott cement-lapok, karmantyus betoncsövek, különféle műkőmunkák, granit-terasztó, betonmunkák c atornázások, falburkolások, metilachi lapok, keramit- és klinkerlapok, fa-
:: yence-lapok. ::

MEZŐ ARMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése
Wesselényi-tér 6. sz. alatt
(Berta-gézmalom mellett.)
Kartalon kívül, tehát olcsó árak.
Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzé be.

2727/1913. K.

Pályázati hirdetmény.

A hajduböszörményi városi takarékpénztár a pénztárnoki és a főkönyvelői állásra pályázatot hirdet.

Pályázati határidő 1913. évi április hó 27-ike bezárólag. Pályázat beadandó a városi iktató hivatalban.

Könyvelői állásra csakis kereskedelmi érettségit, három évi gyakorlatot és 26 évi életkort igazoló egyének pályázhatnak. Fizetés 2800 korona és a felosztás alá kerülő tiszta nyereség egyharmadrészének 3%-a.

A **pénztárnoki** állás minősítéshez kötve nincs. Fizetése évi 2200 korona és a felosztás alá kerülő tiszta nyereség egyharmadrészének 3%-a.

Ha a szervezési szabályzat a folyamatban lévő módosítás folytán ezen két állásra vonatkozólag az 1912: 58. t.-c. rendelkezése szerint oda módosul, hogy a törzsfizetés, lakbér és családi pótlék többet fog kitenni, mint a jelenlegi törzsfizetés, akkor a jutalék, mint javadalom, beszünik.

Ezen két állás életfogytiglan tart, városi hivatalt képez és így a községi törvény kihatása alatt áll. Az állások mielőbb elfoglalandók.

Megválasztottak két évi fizetésüknek megfelelő összeget, mint biztosítékot adni kötelesek.

Kelt Hajduböszörményben, 1913. évi április hó 6-án, a városi takarékpénztár közgyűléséből

az elnök.

Gyertyánliget Máramaros- megye

a legszébb, legegészségesebb, klimatikus vidék helyi gyógyhely, asztmágyógyó és vizgyógyó.

Geodéziai szép magas fekvés, por- és széndöntés, éjszakai, szélke levegő, kistűz és a környék emelkedő részei vészorrasok. Teljesen berendezett vizgyógyintézet. Legkedveltebb gyógyászer: vöröserdényesség, nagymor, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbetegségek és női betegségeknél. Kényelmes, esős lakások és igen jó szállás. Kézen mozdított árak. — Idegy: május-október. Vasúti állomás: Nagy-Bocsdó, Gyertyánliget. — Értékpapír: 1. Olcsó árak és felelősen előtér. 2. Kézen fogható és berendezés köznyelvet. 3. Kisebült vasútiállomás és jó közlekedés. — A fő-éigazgatóság.

Az ORIENT szálloda

BUDAPEST,
VII., Rákóczy-ut 42. szám.
teljesen újonnan berendezett 85 szobával a város központjában. Villanyos világítás, figyelmes kiszolgálás. Szobák 3 koronától feljebb.
Kávéház a házban.
Szíves pártfogást kér a tulajdosa.
Vezető: Schloethaur Ferenc.

Egy okos fej

előjártja maga vízvezetékét, melyekkel a házatoknál a hámszenny meg akadályozható.

Dr. Oetker sütőpor a 2. i. díjazott példaként szolgál, melyet kuglótnak, káposztásnak és más egyéb tortáknak, valamint mindennemű sütemények és tészták készítéséhez, nagyobbak, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudlingpor a 2. i. díjazott kávé, gyermeknek és felnőtteknek esontot képező, nagyszerű és olcsó italok készítésére nyújt.

Dr. Oetker vaníliakrém a 18. i. díjazott kávé, tea, puding, tej, mártás és egyéb vaníliakrémre szolgál és teljesen pótolja a drága vanília esszencét. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanília-mértékkel készíthető minden esomaggon. Kapható minden élelmiszer-üzletben, valamint drogériában. Vágyak legyenek.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Fürdőmegnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a volt Telegdy-féle jelenleg

„Diana“ fürdő

(a vasutal szemben)

megnyit, és azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség igényeit kielégíthetem, amiről a közönség meggyőződését kérem.

Tisztelettel

Kabai József

fürdőtulajdonos.

Gőzfürdő délelőtt 1 korona, d. u. 70 fill.
Kádfürdő 1 korona 30 fillér.
Nőknek gőzfürdő hétfőn, pénteken egész nap és szerdán délután.
Férfiak gőzfürdő kedd, csütörtök szombaton egész nap és szerdán d. e.

Fűzetjegy ára 7. korona, tartalmaz 10 darab gőzfürdőjegyet, érvényes délelőtt és délutánra.

CSÁSZÁRFÜRDŐ.

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmas-rend tulajdonosa. Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, kádfürdők és urak részére. Török-, és márványfürdők; hőlevegő-, szénasav- és villamos- vízfürdők. — A fürdők kitűnő ered. ményre használnak főleg csuszabántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelé-
intányos árak. — Gyógy- és zenedi nincs Prospektust ingyen és bérmentve küld.
az igazgatóság.

